

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður:

Sosíalmála- ráðharrin hevur misskilt avtaluna

- Eg taki avleiðingarnar av tíðindaskirvinum um misálit á føroysku myndugleikarnar og fari niður at tosa við Karen Jespersen í dag, sigur landsstýrismaðurin

- Eg øtist yvir ta skrivning sum hevur verið um Almennastovuna, og serliga um tíðindaskrivnið hjá Karen Jespersen, sosialmálaráðharrin í Danmark, har hon beinleiðis sigur, at hon ikki hevur álit á føroysku myndugleikunum.

- Hetta taki eg til mín. Eg havi biðið um fund við Karen Jespersen í dag.

- Eg fari á fundi við Karen Jespersen týsdagin at greiða henni frá avtaluni og at vit ætla at yvirhalda hana.

- Eg noyðist at viðganga, at eg eri ógvuliga vónsvikin av tí, sum sosialmálaráðharrin hevur fest á blaði í tíðindaskrivni í farnu viku, har

hon sigur seg hava mist álit á føroysku myndugleikarnar.

- Hon grundar hetta á grannskoðanarfrágreiðingina um almennaverkið fyrri 1991, men gloymir ella er villeidd til at halda, at avtalan 1. apríl er grundað á nýggju frágreiðing.

Tað er skeið. Tað er víðurskipti í samband við frágreiðingina fyrri 1990, sum vit hava arbeitt við. Tað er henda avtala sum vit skulu fylgja upp, og sum er tildargfest til 1. apríl.

- Hvussu kennist tað at fáa alla ábyrgdina av, at skiftandi Landsstýri ikki hava gjørt sínar skyldur

mótvegis almennaverkinum?

- Eg havi bert ábyrgdina fyrri tí, sum er farið fram seinastu tvey árin, so tað kennist ikki so tungt.

- Eg haldi ikki, at danir kunnu lasta føroyingar fyrri nakað, ella krevja at vit skulu átaka okkum alla skyldina, serliga tá hugsað verður um, at danir hava snorksovið í 30 - 40 ár, og als einki hava gjørt við reglurnar hetta tíðarskeið.

Frá 1975 kunnu vit lutvist taka í egnan barm, men tað fara vit eisini at gera, og vilja hervið biðja um arbeiðsfríð, at fáa álit í rættlag.

- Er tað ikki lógið at stjórin tekur seg úr arbeiði í einum starvi, og verður settur aftur í sama "felag" í Tinganesi og við somu løn?

- Primera uppgávan hjá almennastjórnunum er at hava ábyrgdina fyrri dagliga rakstrinum, men tá umstøðurnar nú gjørdust so álvarsamar, valdi hann at siga seg úr starvi, heldur enn at vísa á aðrar. Onnur kunnu ikki lastast fyrri hetta.

- Hvørt fráfarin stjórin verður settur aftur í Tinganesi, havi eg einki við at gera. Eg havi ikki lønarmál undir mær, so tað noyðist tú at spyrja um aðrastaðni.

- Hevði tað ikki verið meira náttúrligt at landsstýrismaðurin varð skiftur út, heldur enn stjórin, sum starvsfólkin hava álit á?

- Tað er ein spurningur til Landsstýrið, men tá so gref-

Karen Jespersen, sosialmálaráðharrin hevur helst misskilt okkurt, ella er hon villeidd til at halda, at avtalan 1. apríl ikki heldur

lig sár eru í almennum umsitingini, er tað mín ábyrgd fyrri Løgtinginum, Føroya fólki og teimum, sum skulu umsita okið, at fáa í rættlag. Tað ætli eg mær at gera.

- Nær verður nýggjur almennastjórin settur?

- Tað verður hann um stutta tíð.

Verður tað ein føroyingur?

- Nei, tað verður ein dani. Meir kann eg ikki siga júst nú.

- Skal danska sosialmálaráðið seta nýggja stjórin á føroyska almennaverkinum.

- Nei, hann verður settur av Landsstýrinum, sigur Jóannes Eidesgaard.

Dagny

Víkan

ÍÐ
ÍÓP

Dagny Joensen,
blaðkvinna,
skrivari

Víðurskiptini í Føroyum líkast á sín hátt teimum, sum vóru í sjónleikinum "Vit biða eftir Godot", hjá Samuel Beckett, ið lýsir tað hepisleysa og tómleikan í tilveruni.

Tilverugrundarlagið er skrykt undan mongum familjum, sum høvdu grundað familju- og arbeiðsliv og virki á hesum klettum.

Tað skuldi vera gott at bliva gamal í Føroyum, og til tess at fyrrreika seg til komandi ártíggjur, vóru øll seg sett, ofta við at leggja alt ov nógv fyrri, men við tógvið stríð, vælsignisli frá peningastovnum og myndugleikum sum smíðja lógir, fór tað helst at laga seg.

Tilveran var bert grundað á, at næsta ár skuldi ganga betur enn árið frammanundan. Hetta gjørdist ein óskrivað lóg, sum flest øll tóku til sín.

Vit biða eftir góðum tíðindum, men hesi gerast umvent alt meira skelkandi og døpur, sum tíðin lið-ur.

Vit hava fingið ábending um, at stórt óðrvisi gerast samfelagsvíðurskipti okkara ikki. Tey standa við og versna, men kortini, so biða vit. Biða vit eftir Godot? Kanska okkurt hendur, sum er betri enn tað ringasta, vit kunnu vænta okkum. Alt er betri enn naggatod.

Ein skelkandi avdúking kemur fyrri, og onnur eftir. Nær heldur alt hetta dapra og vónleia uppat, spyrja fólk. Í sama andardráti verður spurt, hvat verður tað næsta? Ótryggleikin hevur fingið tamahald á føroyinginum, og vit mugu lera at hugsa óðrvisi, at einki er givið, heldur ikki at varðveita gerandisdagin í sama líki, sum seinastu 30 árin, har alt bara hevur gingið framá. Hver lóg sigur í grundini, at tilveran ikki skal broytast? Líkasæla kann vera at lata standa til, men broytingar kunnu hinvegin gerast ein avbjóðing. Tað noyðast vit at góðtaka, sum eina vón um enn tíðin ikki kennist so hjá mongum.

Í dag skriva vit 8. mars, og hetta er kvinnudagurin, sum í Føroyum varð hildin leygardagin í Havn.

Tað er í lagi at halda henda dagin, men kvinnur hava brúk fyrri meira enn einum degi á árinum, sum tær kunnu kjósa sær. Vit hava øll - kvinnur og menn - brúk fyrri at vita okkum, at hvør dagur telur, og at eingin er betri ella verri enn annar.

Tákvinnurørslan í 70-árunum gjørdi um seg, setti tað dám á rákið í samfelagnum. Tú kanst siga, at kvinnurnar fingdu fótin fyrri seg á óðrvisi hátt enn medsysstrarnar í eldru ættarliðunum. Vit vildu ikki lata okkum bjóða somu lagnu, sum tað at vera "títt veika keraldið" - eg haldi Paulus tekur soleiðis til.

Okkara dótur eru nú tiknarnar. Tær hava fingið aðra uppaling enn bert at "brosa og siggja vakrar út".

Ein kanning í Danmark visir, at eins nógvur kvinnur fáa hægri útbúgving og menn - undantikið hægri teknisku útbúgvingarnar. Tað í sjálvum sær er týðandi dømi um, at uppalingin av uppvaksandi ættarliðunum er týðningarmiklasta uppgávan hjá foreldrunum.

Kvinnurørslan er nú vörðin miðaldrandi. Hon virkar á "øðrum stigi". Neyvan er hon áhugaverd fyrri ungar kvinnur, sum nú skulu finna sær fótastíð í arbeiðslivinum. Tað, sum vit hildu verða stórhendingar og broytingar í samfelagnum, er fyrri teimum givin lutur. Fyri tey ungu er javnstøða meira náttúrlig enn í okkara tíð. Tey skilja avgjørt ikki kynini sundur, sum vit vóru uppald til at góðtaka. Hinvegin, so er kappingin í útbúgving og til stjórnini krevjandi og - haldi eg - ber á maskulina borðið. Tey ungu hava fingið nógv við hesum landvinningi, men veitun millum eldra og yngra ættaðliðið er har kortini.

Tá tit vóru ung, var alt bara loyvt, siga tey ungu við tey miðaldrandi. Soleiðis er ikki longur, leggja tey ótolin aftrat. Vit kunnu ikki loyva okkum tað sum tit gjørd, tí vit eru meira bundin og ófræls enn tit.

Veruleikin er bert tann, at vit grundaðu okkara frælsi á ófrælsi hjá mammum okkara. Alt snarar ein sólar-ring í tilveruni millum ættarliðið, og einki er givið ella komið fyrri at verða verandi.

Jóannes Eidesgaard, landsstýrismaður: - Eg eri vónsvikin av tíðindaskrivinum frá Karen Jespersen, har hon sigur at hon ikki hevur álit á føroysku politikarunum. Hetta taki eg á meg og havi biðið um fund, har eg fari at greiða sosialmálaráðharranum frá málinum